

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Českých Budějovicích rozhodl samosoudkyně JUDr. Terezou Kučerovou,
ve věci

žalobce: V. K., narozený dne
státní příslušnost
bytem
zastoupen advokátem Mgr. Petrem Zíkou
sídlem Masarykovo nám. 225, 256 01 Benešov

proti
žalovanému: Ministerstvo vnitra
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 1. 2025, č. j. OAM-14137-6/ZR-2024,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 1. 2025, č. j. OAM-14137-6/ZR-2024, **se ruší** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 10 140 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám právního zástupce žalobce.
- III. Žalovaný **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a shrnutí žaloby

1. Rozhodnutím ze dne 8. 1. 2025, č. j. OAM-14137-6/ZR-2024 („napadené rozhodnutí“), žalovaný podle § 5 odst. 7 zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace, ve znění do 10. 2. 2025 („zákon č. 65/2022 Sb.“), s odkazem na § 10 odst. 3 zákona č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců („zákon o dočasné ochraně“), žalobci odňal oprávnění k pobytu na území za účelem dočasné ochrany z důvodu sloučení rodiny („dočasná ochrana“), neboť zanikl důvod, pro který mu bylo toto oprávnění uděleno, a nebyl shledán jiný důvod hodný zřetele pro jeho ponechání.
2. Napadené rozhodnutí žalovaný odůvodnil tím, že dne 31. 3. 2023 uplynula platnost dočasné ochrany udělené dceři žalobce, V. K., narozené dne X, která nepožádala o její prodloužení. Protože byla žalobci dočasná ochrana udělena z důvodu sloučení rodiny, uplynutím platnosti dočasné ochrany jeho dcery zanikl důvod, pro který byla dočasná ochrana udělena jemu.
3. Proti napadenému rozhodnutí podal žalobce dne 26. 2. 2025 ke Krajskému soudu v Českých Budějovicích žalobu, kterou se domáhá, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.
4. S napadeným rozhodnutím nesouhlasí, neboť dle jeho názoru důvod pro ponechání dočasné ochrany nadále trvá. Má za to, že žalovaný nesprávně posoudil existenci důvodů hodných zvláštního zřetele a neprovedl dostatečné zhodnocení jeho individuální situace.
5. V první řadě žalovaný nevzal v úvahu, že se žalobce plně adaptoval do české společnosti, našel si zaměstnání, do kterého dochází, nepobírá žádné sociální dávky a vede řádný život. Řádně hradí všechny své finanční závazky a aktivně se podílí na společenském a ekonomickém životě České republiky.
6. Připouští, že jeho dcera zahájila vysokoškolské studium na Ukrajině. Namítá však, že s ním stále udržuje úzký vztah a pravidelně jej navštěvuje. Nelze proto konstatovat, že důvod udělení dočasné ochrany spočívající ve sloučení rodiny zcela zanikl. Zároveň nelze vyloučit, že si v České republice v budoucnu nalezne družku, což by posílilo jeho vazby na místní prostředí a společnost.
7. Současně se domnívá, že se nemůže vrátit do země původu, neboť by mu hrozilo skutečné nebezpečí ve smyslu § 179 odst. 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů („zákon o pobytu cizinců“). Skutečné nebezpečí spatřuje ve skutečnosti, že by po návratu na Ukrajinu byl povolán do armády a donucen účastnit se bojových operací. Z veřejně dostupných zdrojů je zřejmé, že Ukrajina průběžně mobilizuje muže v bojeschopném věku, a to i přes jejich odpor. Jeho návrat by tak znamenal bezprostřední riziko vystavení vážné újmě, a to jak z důvodu účasti na válečných operacích, tak i případného postihu za odmítnutí vojenské služby.
8. Poukázal na to, že v regionu, odkud pochází, dochází k vážnému ohrožení civilistů v důsledku pokračujícího konfliktu, bombardování a válečných represí. Existují doložené případy, kdy osoby, které se vyhýbaly vojenské službě nebo projevíly nesouhlas s válečným konfliktem, byly vystaveny krutému a ponižujícímu zacházení, šikaně či dokonce nezákonnému věznění.

9. Uzavřel, že žalovaný pochybil, pokud se omezil na formalistické posouzení otázky, zda důvod dočasné ochrany nadále trvá, aniž by se řádně zabýval otázkou skutečného nebezpečí v případě návratu žalobce do země původu. Zásada non-refoulement zakotvená nejen v § 179 odst. 2 zákona o pobytu cizinců, ale i v mezinárodním právu, zakazuje vyhoštění osoby do státu, kde by jí hrozilo vážné nebezpečí újmy. Žalobce je proto přesvědčen, že v jeho případě nelze rozhodnout o odnětí dočasné ochrany bez toho, aby byly pečlivě zváženy veškeré okolnosti jeho případu a možné důsledky jeho návratu do vlasti.
10. Součástí žaloby byl též návrh na přiznání odkladného účinku žalobě. O tomto návrhu krajský soud rozhodl usnesením ze dne 28. 3. 2025, č. j. 64 Az 1/2025-15, tak, že žalobě odkladný účinek nepřiznal.

II. Shrnutí vyjádření žalovaného k žalobě

11. Žalovaný v rámci vyjádření k žalobě navrhl, aby krajský soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.
12. Úvodem zmínil, že žalobci neměla být dočasná ochrana z důvodu sloučení rodiny vůbec udělena. Dcera žalobce se narodila dne 7. 2. 2004. Žalobci byla dočasná ochrana udělena dne 3. 5. 2022. Dcera žalobce tak ke dni udělení dočasné ochrany žalobci již dosáhla 18 let věku. Důvod dle § 51 odst. 1 ve spojení s § 51 odst. 2 písm. b) zákona o dočasné ochraně [žalovaný měl zřejmě na mysli § 51 odst. 2 písm. c) zákona o dočasné ochraně - pozn. krajského soudu] se tak na žalobce nevztahoval.
13. Mimo to však v případě žalobce jasně došlo k zániku důvodu, pro který mu bylo oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany z důvodu sloučení rodiny uděleno. Dceři žalobce zaniklo ke dni 31. 3. 2023 oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany, neboť se neregistrovala k jeho prodloužení podle § 7b odst. 4 zákona č. 65/2022 Sb., v tehdy účinném znění. Uplynutím platnosti její dočasné ochrany odpadl důvod, pro který byla dočasná ochrana udělena žalobci. Dle slov žalobce přitom již jeho dcera nepobývala na území České republiky, ale na území Ukrajiny, kde pobývá i nadále. Fakt, že žalobce jeho dcera příležitostně navštěvuje v rámci tzv. bezvízového styku, jelikož je držitelkou biometrického pasu Ukrajiny a jako taková může na území České republiky krátkodobě pobývat, tuto situaci nijak nemění. Dcera žalobce stále není držitelkou dočasné ochrany v České republice, navíc již dávno dosáhla věku 18 let.
14. Vzhledem k tomu, že dle § 10 odst. 3 zákona o dočasné ochraně je žalovaný povinen dočasnou ochranu odejmout vždy, když odpadne důvod, pro který byla udělena, dočasnou ochranu žalobci odňal.
15. V této souvislosti podotkl, že žalobce není osobou, na kterou by se vztahovalo prováděcí rozhodnutí Rady č. (EU) 2022/382 ze dne 4. března 2022, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu článku 5 směrnice 2001/55/ES, a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana („rozhodnutí Rady EU č. 2022/382“), a nemohlo tedy být vydáno oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany podle § 3 zákona č. 65/2022 Sb. Žalobce totiž přede dnem 24. 2. 2022 nepobýval na Ukrajině, ale od 13. 11. 2021 pobýval na území států Schengenského prostoru, a to na základě dlouhodobého víza vydaného polskými orgány a platného od 2. 11. 2021 do 20. 4. 2022. Žalobce proto nepatří do okruhu osob uvedených v čl. 2 odst. 1 písm. a) rozhodnutí Rady EU č. 2022/382, a není proto osobou, na kterou se toto rozhodnutí vztahuje.

16. Vedle toho má žalovaný za to, že žalobce neuvedl žádné relevantní důvody, které by mohly být považovány za hodné zvláštního zřetele, a pro které by žalobci nemělo být odňato oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany.
17. Fakt, že žalobce žije v České republice a našel zde zaměstnání, nepředstavuje důvod hodný zvláštního zřetele. Jde o normální průběh přemístění se do nového státu. Důvody hodné zvláštního zřetele představují situace, které jsou svým způsobem zásadním vybočením z normálu a závažné natolik, že by nebylo spravedlivé pobytové oprávnění žalobci odejmout a znemožnit mu na území pobývat z titulu dočasné ochrany. Stejně tak není důvodem hodným zvláštního zřetele ani možnost získání partnerky. Tato možná budoucí okolnost nijak nesouvisí se současným pobytem žalobce na území České republiky.
18. Válečný konflikt probíhající v zemi původu žalobce také nepředstavuje důvod hodný zvláštního zřetele. Žalobce byl ke dni 24. 2. 2022 držitelem víza dlouhodobého pobytu č. 101838596, které mu bylo uděleno v Polské republice s platností od 2. 11. 2021 do 20. 4. 2022. Žalovanému je z úřední činnosti známo, že Polská republika umožňuje držitelům dlouhodobých víz vydaných Polskou republikou pobyt na svém území, a to aktuálně až do 30. 9. 2025. Žalobce by tak nebyl nucen vycestovat do země původu, jelikož má možnost vycestovat do Polské republiky. Na místě tak není ani poznámka žalobce o porušení zásady nenavrácení (non-refoulement).
19. Současně uvedl, že plnění branné povinnosti vůči vlastnímu státu a povinná vojenská služba patří k základním státoobčanským povinnostem uznávaným i mezinárodními úmluvami. Nejvyšší správní soud i ve věcech mezinárodní ochrany opakovaně potvrzuje, že branná povinnost a povinnost vojenské služby a z toho vyplývající obavy o život či o vlastní bezpečí nejsou obecně důvodem pro udělení mezinárodní ochrany. V této souvislosti odkázal na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2017, č. j. 10 Azs 307/2017–33, a zde uvedenou judikaturu.

III. Právní hodnocení krajského soudu

20. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů. Vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, „s. ř. s.“). Soud o věci rozhodl bez nařízení jednání, neboť pro takový postup byly splněny podmínky § 51 odst. 1 a současně § 76 odst. 1 s. ř. s.
21. Žaloba je důvodná.
22. Stěžejní otázkou v projednávané věci je, zda ve smyslu § 10 odst. 3 zákona o dočasné ochraně došlo k naplnění důvodu pro odnětí dočasné ochrany udělené žalobci za účelem sloučení rodiny.

III.A Základní právní rámec

23. Podle čl. 2 odst. 1 rozhodnutí Rady EU č. 2022/382, platí, že „[t]oto rozhodnutí vztahuje na následující kategorie osob vysídlených z Ukrajiny dne 24. 2. 2022 nebo po tomto datu v důsledku vojenské invaze ruských ozbrojených sil, jenž v uvedený den začala: a) ukrajinští státní příslušníci pobývající na Ukrajině před 24. 2. 2022, b) osoby bez státní příslušnosti a státní příslušníci třetích zemí jiných než Ukrajiny, kterým byla před 24. 2. 2022 poskytnuta mezinárodní ochrana nebo

odpovídající vnitrostátní ochrana na Ukrajině, a c) rodinní příslušníci osob uvedených v písmenech a) a b).“

24. Podle § 3 odst. 1 zákona č. 65/2022 Sb. platí, že *„[m]inisterstvo vnitra nebo Policie ČR uděluje dočasnou ochranu cizincům, na které se povinně vztahuje rozhodnutí Rady.“* Ve smyslu § 1 odst. 1 písm. a) citovaného zákona se „rozhodnutím Rady“ rozumí prováděcí rozhodnutí Rady (EU) č. 2022/382 ze dne 4. 3. 2022, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu čl. 5 směrnice 2001/55/ES, a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana.
25. Podle § 3 odst. 2 zákona č. 65/2022 Sb. platí, že *„[m]inisterstvo vnitra nebo Policie ČR dále uděluje dočasnou ochranu cizinci, který doloží, že a) byl ke dni 24. 2. 2022 držitelem platného povolení k trvalému pobytu na území Ukrajiny a b) jeho vycestování do státu, jehož je státním občanem, nebo části jeho území, a nebo v případě osoby, bez státního občanství do státu nebo části jeho území jeho posledního trvalého bydliště před vstupem na území Ukrajiny, není možné z důvodu skutečného nebezpečí podle § 179 odst. 2 zákona o pobytu cizinců na území České republiky.“*
26. Podle § 4 odst. 3 zákona č. 65/2022 Sb. platí, že *„[n]estanoví-li tento zákon jinak, použije se na udělování dočasné ochrany podle tohoto zákona zákon o dočasné ochraně cizinců. Ve věcech, které zákon o dočasné ochraně cizinců neupravuje, se použije zákon o pobytu cizinců.“*
27. Podle § 5 odst. 7 zákona č. 65/2022 Sb. platí, že *„[v]e věci neudělení nebo odnětí dočasné ochrany se použije zákon o dočasné ochraně cizinců.“*
28. Podle § 10 odst. 3 zákona o dočasné ochraně platí, že *„[z]anikne-li důvod, pro který bylo uděleno oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany z důvodu sloučení rodiny, a nebude-li shledán jiný důvod hodný zřetele pro jeho ponechání, toto oprávnění se odejme.“*
29. Podle § 51 odst. 1 zákona o dočasné ochraně platí, že *„[r]odinnému příslušníku cizince požívajícího dočasné ochrany podle tohoto zákona se udělí oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany na základě jím podané žádosti.“* Podle odst. 2 písm. c) téhož ustanovení platí, že *„[r]odinným příslušníkem cizince požívajícího dočasné ochrany se pro účely sloučení rodiny a poskytování finančního příspěvku rozumí rodič cizince požívajícího dočasné ochrany mladšího 18 let.“*

III.B Zánik důvodu, pro který bylo oprávnění k pobytu uděleno

30. Žalobce v prvé řadě namítl, že v jeho případě nelze konstatovat zánik důvodu pro udělení dočasné ochrany za účelem sloučení rodiny, neboť s ním jeho dcera stále udržuje úzký vztah a pravidelně jej navštěvuje. Žalovaný je toho názoru, že k zániku důvodu pro udělení dočasné ochrany žalobci došlo tím, že ke dni 31. 3. 2023 uplynula platnost dočasné ochrany udělené dceři žalobce, přičemž ta nepožádala o její prodloužení.
31. Z dikce § 10 odst. 3 zákona o dočasné ochraně je patrné, že toto ustanovení neskýtá prostor pro správní uvážení žalovaného stran toho, zda cizinci dočasnou ochranu odejme. Byla-li cizinci dočasná ochrana udělena pouze z důvodu, že je rodinným příslušníkem jiného (nezletilého) cizince, který je poživitelem dočasné ochrany, a tento již dočasnou ochranou nedisponuje, musí žalovaný dočasnou ochranu rodinnému příslušníku odejmout vždy, pokud není shledán důvod hodný zřetele.
32. V napadeném rozhodnutí žalovaný konstatoval, že ke dni 31. 3. 2023 platnost dočasné ochrany dcery žalobce uplynula, aniž by si požádala o její prodloužení. Tuto skutečnost

žalobce v žalobě žádným způsobem nerozporoval. Uvedl pouze, že jeho dcera skutečně zahájila vysokoškolské studium na Ukrajině a nadále jej navštěvuje.

33. Žalovanému je tedy nutno přisvědčit, že uplynula-li platnost dočasné ochrany udělené dceři žalobce, aniž by požádala o její prodloužení, je tato skutečnost sama o sobě důvodem k odnětí dočasné ochrany udělené žalobci, nejsou-li na straně žalobce důvody hodné zřetele pro její ponechání. To, že s žalobcem jeho dcera stále udržuje úzký vztah a pravidelně jej navštěvuje, není pro posouzení důvodu odnětí dočasné ochrany relevantní. Důvodem udělení dočasné ochrany žalobci bylo, že při splnění podmínek dle § 3 odst. 1 zákona č. 65/2022 Sb. dočasnou ochranou disponovala jeho dcera. Vzhledem k tomu, že dcera žalobce dočasnou ochranou již nedisponuje, došlo k zániku důvodu, pro který byla žalobci dočasná ochrana udělena, tedy k naplnění důvodu pro odnětí dočasné ochrany žalobci. Tuto žalobní námitku proto krajský soud neshledal důvodnou.

III.C Důvod hodný zřetele

34. Odnětí oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany z důvodu sloučení rodiny dle § 10 odst. 3 zákona o dočasné ochraně předpokládá výklad neurčitého právního pojmu *důvod hodný zřetele*.
35. V rámci žaloby žalobce uvedl více důvodů, které považuje za důvody hodné zřetele pro ponechání dočasné ochrany. Tyto spočívají jednak v okolnostech týkajících se soukromého a rodinného života žalobce na území České republiky, jednak ve skutečnosti, že v případě odnětí dočasné ochrany by byl nucen navrátit se do své vlasti, kde dochází k dlouhodobému ozbrojenému konfliktu s Ruskou federací, přičemž by mohl být vystaven povolání do armády a přímé účasti v bojových operacích. Uvedené důvody se více méně shodují s vyjádřením žalobce učiněným v rámci správního řízení v protokolu o seznámení účastníka řízení s podklady pro vydání rozhodnutí, který je součástí správního spisu.
36. Nejvyšší správní soud se opakovaně neurčitými právními pojmy, jejich výkladem a soudním přezkumem zabýval. Při výkladu neurčitého právního pojmu se správní orgán musí zabývat konkrétní skutkovou podstatou a okolnostmi případu. Sám přitom musí alespoň rámcově obsah a význam užitého neurčitého pojmu objasnit, respektive zhodnotit, zda lze posuzovanou věc zařadit do rámce vytvořeného rozsahem neurčitého pojmu (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 7. 2005, č. j. 5 Afs 151/2004-73, č. 701/2005 Sb. NSS, ze dne 20. 7. 2022, č. j. 2 Azs 130/2022-35, či ze dne 31. 10. 2023, č. j. 7 Azs 322/2022-40). Smyslem povinnosti správního orgánu neurčitý právní pojem vymežit je dostatečně vysvětlit jeho obsah a rozsah pro potřeby konkrétního posuzovaného případu. Rozhodnutí, v němž správní orgán užil neurčitý právní pojem, aniž náležitě objasnil obsah a význam tohoto pojmu, je nepřezkoumatelné. Správní soudy svým výkladem nemohou zcela nahrazovat chybějící úvahy správního orgánu. Judikatura Nejvyššího správního soudu tedy požaduje, aby správní orgány vyložily, co pod neurčitým právním pojmem rozumí. (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 2. 2023, č. j. 6 As 217/2021-126, či ze dne 30. 9. 2011, č. j. 4 As 12/2011-100). Krajský soud dospěl k závěru, že žalovaný těmito požadavkům nedostál.
37. Předně krajský soud poznamenává, že § 10 odst. 3 zákona o dočasné ochraně, obsahuje neurčitý právní pojem „*důvod hodný zřetele*“. Žalovaný však tento pojem nevykládá adekvátně, jak plyne z napadeného rozhodnutí a rovněž z vyjádření k žalobě. Opakovaně totiž hovoří o „*důvodu zřetele zvlášť hodném*“ či „*důvodu hodném zvláštního zřetele*“, což je

náročnější požadavek, který shora citovaná právní úprava neobsahuje. V situaci, kdy není sporný zánik dočasné ochrany dcery žalobce, na níž byla navázána dočasná ochrana jeho samotného, bylo úkolem žalovaného ve správním řízení posoudit, zda je dán důvod hodný zřetele, pro nějž by bylo namíste žalobce v režimu dočasné ochrany ponechat. Zákon přitom nevyžaduje důvod zvláštní, pouze důvod hodný zřetele, tedy takový, který zaslouží být vzat v potaz.

38. Podstatné však je, že žalovaný obsah a význam uvedeného neurčitého právního pojmu ani v obecné rovině nevyložil. Na straně druhé napadeného rozhodnutí sice reflektuje svou povinnost v případě odnětí dočasné ochrany hodnotit důvody hodné zvláštního zřetele, dále však pouze konstatuje, že takový důvod v případě žalobce neshledal. Uvedl k tomu, že „[p]odle údajů v žádosti o udělení dočasné ochrany je účastník řízení rozvedený. Jeho dcera již rovněž nepobývá v ČR, žádný jiný zřetele zvlášť hodný důvod správnímu orgánu z jeho úřední činnosti není znám.“ Bez jakéhokoli výkladu tohoto pojmu pak komentuje jednotlivé okolnosti předestřené samotným žalobcem na podporu ponechání dočasné ochrany v protokolu o seznámení účastníka řízení s podklady pro vydání rozhodnutí. Nejprve se zabýval žalobcem namítanými okolnostmi jeho soukromého a rodinného života. Žalobce dále stran vyjádření, že se nemůže vrátit na Ukrajinu, protože „by šel bojovat“, odkázal na využití jiné možnosti ochrany.
39. Pokud jde o žalobcem předestřené okolnosti spočívající v tom, že se po dobu svého pobytu na území plně adaptoval do české společnosti, našel si zaměstnání, nepobírá žádné sociální dávky, vede řádný život, řádně hradí své finanční závazky a případně si v budoucnu na území České republiky může nalézt družku, lze ještě žalovanému přisvědčit, že tyto zjevné důvody hodné zřetele pro ponechání dočasné ochrany představovat nebudou. Dočasná ochrana slouží pouze k poskytnutí okamžité a časově omezené ochrany cizincům ve výjimečné situaci jejich hromadného přílivu. Je udělována pouze do doby, než se budou moci vrátit na území svého domovského státu. Pokud si cizinec během této krátké doby vytvoří na území hostitelského státu rodinné či soukromé vazby, činil tak s vědomím své nejisté pobytové situace. Nemůže tedy spoléhat, že mu stát na základě těchto vazeb umožní další pobyt.
40. Pro projednávanou věc se však jeví stěžejním posouzení, zda je důvodem hodným zřetele obava žalobce, že v případě odnětí dočasné ochrany bude z důvodu stále trvajícího ozbrojeného konfliktu na Ukrajině vystaven povolání do armády a nucen k přímé účasti v bojových operacích. K takovému posouzení však žalovaný v napadeném rozhodnutí nepřistoupil, načež pouze konstatoval, že k tomu, aby žalobce mohl zůstat v schengenském prostoru a nemusel se vracet do válčící vlasti, může využít jiné možnosti.
41. Argumentace žalovaného, že žalobce má možnost požádat o udělení oprávnění k pobytu na území Polska, kde již držitelem víza dlouhodobého pobytu s platností od 2. 11. 2021 do 20. 4. 2022 byl, případně o udělení víza za účelem strpění na území České republiky, není pro posouzení dané věci podstatná. Krajský soud se v tomto ohledu ztotožňuje s názorem Nejvyššího správního soudu, vyřčeným v rozsudku ze dne 31. 10. 2023, č. j. 7 Azs 322/2022-40, dle kterého je z právní úpravy obsažené v zákoně o dočasné ochraně, potažmo zákoně č. 65/2022 Sb., zřejmé, že úmyslem zákonodárce bylo řešit právě specifické situace, kdy dochází k hromadnému přílivu vysídlených osob ze třetích zemí, které se nemohou vrátit do země svého původu (např. z důvodu ozbrojeného konfliktu nebo stálého násilí). Dočasná ochrana má být poskytována potřebným osobám vyžadujícím pomoc mezinárodního společenství, a to zejména v případě jejich hromadného přílivu na území jednotlivých států, kdy by hrozilo, že stávající azylový systém by byl zahlcen velkým počtem nově podaných

žádostí o azyl a hrozil by tudíž jeho kolaps. Dočasná ochrana je časově omezenějším institutem než například právo azylu. Zároveň s dalšími formami subsidiárními („doplňkové“) ochrany vytvářejí komplex norem určený k pokrytí problematiky vysídlených osob.

42. Dle názoru krajského soudu stejně tak i v nyní projednávaném případě skutečnost, že žalobce má možnost svou pobytovou situaci řešit i jinými způsoby, například požádat o udělení některého pobytového oprávnění v jiném členském státě či o udělení víza za účelem strpění, nic nemění na tom, že pokud individuální okolnosti žalobcova života naplňují skutkovou podstatu důvodů hodných zřetele, je třeba se zabývat nejprve tím, zda lze žalobci dočasnou ochranu ponechat. Vždy je totiž nutné brát v potaz, že udělení mezinárodní ochrany či víza za účelem strpění je otázkou jiného správního řízení zahájeného na návrh žadatele, jehož výsledek nelze s jistotou předvídat.
43. S ohledem na shora uvedené krajský soud uzavírá, že žalovaný nedostál své povinnosti alespoň rámcově objasnit obsah a význam užitého neurčitěho pojmu *důvod hodný zřetele*, a tento pak aplikovat na zjištěné okolnosti případu. Zejména ve vztahu k žalobcem tvrzené skutečnosti, že v případě odnětí dočasné ochrany může být vystaven povolání do armády a přímé účasti v bojových operacích z důvodu dlouhodobého ozbrojeného konfliktu s Ruskou federací, tato vada řízení způsobuje nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí pro nedostatek důvodů.
44. Pro úplnost krajský soud doplňuje, že uvedená vada řízení brání přezkoumání napadeného rozhodnutí v rozsahu žalobních bodů, proto byl krajský soud oprávněn (a povinen) nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí dovodit z úřední povinnosti, byť nebyla žalobcem v žalobě namítána (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 3. 2011, sp. zn. 7 Azs 79/2009, publikované pod č. 2288/2011 Sb. NSS). Vyjádření žalovaného k žalobě stran toho, že plnění branné povinnosti vůči vlastnímu státu a povinná vojenská služba patří k základním státoobčanským povinnostem, představuje právě úvahy, kterými se měl žalovaný zabývat v napadeném rozhodnutí při výkladu a hodnocení pojmu důvody hodné zřetele. Toto vyjádření nemůže nahrazovat či doplňovat odůvodnění správního rozhodnutí.

III.D Splnění podmínek dle § 3 zákona č. 65/2022 Sb.

45. Krajský soud považuje za nutné se závěrem zabývat rovněž splněním podmínek dle § 3 zákona č. 65/2022 Sb. Byť žalobce v rámci žaloby nedostatečné či nesprávné posouzení důvodu udělení dočasné ochrany žádným způsobem nenamítl, toto posouzení je pro projednávanou věc klíčové. V případě, že žalobce je osobou, na kterou se povinně vztahuje rozhodnutí Rady EU č. 2022/382 (srov. § 3 odst. 1 zákona č. 65/2022 Sb.), není možné jeho oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany odejmout z důvodu dle § 10 odst. 3 zákona o dočasné ochraně.
46. Napadené rozhodnutí žalovaný odůvodnil tím, že dne 3. 5. 2022 žalobci byla udělena dočasná ochrana dle § 4 odst. 1 písm. a) zákona č. 65/2022 Sb. (žalovaný měl zřejmě na mysli § 4 odst. 1 uvedeného zákona), ve spojení s § 51 zákona o dočasné ochraně, tedy z důvodu sloučení rodiny. V průběhu řízení o žádosti žalobce bylo totiž zjištěno, že měl v té době povolený pobyt v Polské republice, a jako takového jej nebylo možno považovat za občana Ukrajiny pobývajícího na Ukrajině ke dni 24. 2. 2022, tedy za osobu splňující podmínky dle

čl. 2 rozhodnutí Rady EU č. 2022/382. Z tohoto důvodu nebylo možno žalobce považovat za osobu splňující podmínky dle § 3 zákona č. 65/2022 Sb. Společně se žalobcem však o udělení dočasné ochrany žádala dcera žalobce, která podmínky dle § 3 zákona č. 65/2022 Sb. splňovala a dočasná ochrana jí byla stejný den, tedy dne 3. 5. 2022 udělena. Žalobce tak začal splňovat podmínky pro udělení dočasné ochrany z důvodu sloučení rodiny dle zákona o dočasné ochraně, proto mu byla udělena. Dne 31. 3. 2023 platnost dočasné ochrany dcery žalobce uplynula, aniž by požádala o její prodloužení. Tím zanikl důvod, pro který byla žalobci dočasná ochrana udělena, proto ji žalovaný dle § 10 odst. 3 zákona o dočasné ochraně odejmul.

47. Nad rámec uvedeného ve vyjádření k žalobě žalovaný podotkl, že žalobci neměla být dočasná ochrana vůbec udělena, neboť dcera žalobce byla v době podání žádosti o dočasnou ochranu již zletilá. Na žalobce se tedy nevztahoval ani důvod dle § 51 odst. 1 ve spojení s odst. 2 písm. c) zákona o dočasné ochraně.
48. V projednávané věci je třeba zohlednit, že žalobce neměl možnost se proti posouzení žádosti žalovaným, resp. příslušným správním orgánem, jakýmkoli způsobem bránit. Žalovaný žádost žalobce neodmítl jako nepřijatelnou z důvodu, že byla podána cizincem, který není uveden v § 3 zákona č. 65/2022 Sb. [srov. § 5 odst. 1 písm. b) téhož zákona], nýbrž žalobci dočasnou ochranu na místě udělil, neboť o ni požádal společně se svou dcerou. Žalovaný tak nevydával rozhodnutí, jehož obsahem by bylo posouzení důvodu udělení dočasné ochrany žalobci. Tento důvod pouze zaznamenal v žádosti žalobce a udělení dočasné ochrany vyznačil příslušným vízovým štítkem (srov. § 5 odst. 4 a 5 zákona č. 65/2022 Sb.).
49. Z kopie žádosti o poskytnutí dočasné ochrany, která je součástí správního spisu, se přitom podává, že žalobci byla dočasná ochrana udělena z důvodu, že je občanem Ukrajiny pobývajícím na Ukrajině před dnem 24. 2. 2022, tedy jakožto osobě, na kterou se povinně vztahuje

Rady
EU

č. 2022/382. Na zadní straně žádosti, v části označené „*[m]ísto pro úřední záznamy, nevyplňujte!*“ je v příslušné kolonce označena možnost: „*[b]ylo zjištěno, že žadatel je občan Ukrajiny pobývajícím na Ukrajině před dnem 24. 2. 2022*“. Možnost „*[a]čkoliv nejsou splněny podmínky uvedené výše, žadatel je rodič nesezdaného nezletilého držitele DO*“, zůstala neoznačena. Současně, v závěru této části, je vyznačeno, že: „*[s] ohledem na výše uvedené se oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany uděluje*“, přestože bylo možno označit možnost: „*[s] ohledem na výše uvedené se oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany z důvodu sloučení rodiny uděluje, a to na dobu, na kterou bylo vydáno držiteli DO*“. Ze žádosti žalobce, resp. z místa pro úřední záznamy, tak udělení dočasné ochrany za účelem sloučení rodiny patrné není.
50. Informaci o tom, že žalobci byla dočasná ochrana udělena za účelem sloučení rodiny, žalovaný evidoval v evidenci cizinců s povoleným pobytem na území ČR, ke které však neměl žalobce přístup. Teprve v oznámení o zahájení správního řízení o odnětí dočasné ochrany a následně v napadeném rozhodnutí uvedl, že žalobci byla ode dne 3. 5. 2022 udělena dočasná ochrana za účelem sloučení rodiny.
51. Nenaplnění důvodu dle § 3 odst. 1 zákona č. 65/2022 Sb., přitom žalovaný shledává ve skutečnosti, že žalobce měl v době podání žádosti povolený pobyt v Polské republice. Nebylo jej tak možno považovat za občana Ukrajiny pobývajícího na Ukrajině přede dnem 24. 2. 2022.

52. Tento závěr je jednak v rozporu s výše citovaným záznamem žalovaného na žádosti žalobce a zejména pak je v rozporu s judikaturou správních soudů. Lze odkázat na nedávný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 3. 2025, č. j. 5 Azs 72/2024-21, dle jehož právní věty „[z] pouhé existence víza uděleného v jiném členském státě, nelze dovozovat, že žadatel není osobou podle čl. 2 odst. 1 rozhodnutí Rady 2022/382, resp. že mu není možno udělit dočasnou ochranu dle § 3 odst. 1 zákona č. 65/2022 Sb. Správní orgán musí zkoumat individuální skutkové okolnosti žadatele a prokázat, že žadatel skutečně vízum jiného státu aktivně využíval.“ Nejvyšší správní soud zde přijal právní názor zastávaný různými senáty Městského soudu v Praze, dle kterých „Přiznání víza či povolení k pobytu v zahraničí neznamena, že taková osoba automaticky přestává žít ve své zemi. Z užití pojmu „pobývat“ (nikoli zdržovat se či nacházet se) lze dovodit, že by mělo jít o dlouhodobější a stálější pobyt, tj. žadatel by skutečně měl na Ukrajině pobývat dlouhodobě, mít tam bydliště, těžiště svých zájmů, žít tam a podobně. Z uvedeného pojmu však nelze dovozovat, že by nemohl současně disponovat povolením k dlouhodobému pobytu v jiné zemi. Závěr žalovaného o údajném skutečném důvodu nepřijetí žádosti je tak založen na příliš extenzivním výkladu a bez konkrétního dokazování v rámci vedeného správního řízení neodpovídá jazykovému a logickému významu příslušného ustanovení zákona Lex Ukrajina. (...) Důvod nepřijatelnosti dle § 5 odst. 1 písm. b) citovaného zákona není u žalobce dán.“ (srov. rozsudky Městského soudu v Praze ze dne 17. 8. 2023, č. j. 18 A 54/2023-32, ze dne 2. 11. 2023, č. j. 11 A 111/2023-62, či ze dne 26. 3. 2024, č. j. 15 A 137/2023-46 Sb.)
53. Také v nyní projednávané věci žalovaný nepovažoval žalobce za osobu požívající dočasné ochrany dle rozhodnutí Rady EU č. 2022/382 právě z důvodu existence polského víza. Přiznání víza, které zakládá pouze možnost pobývat na území daného státu, přitom dle náhledu krajského soudu samo o sobě nic nevypovídá o naplnění či nenaplnění podmínek § 3 odst. 1 zákona č. 65/2022 Sb., ve spojení s čl. 2 odst. 1 písm. a) rozhodnutí Rady č. 2022/382. Z pouhé skutečnosti, že žalobce disponuje polským vízem, nelze o naplnění spojení „pobývajícím na Ukrajině před 24. únorem 2022“ usuzovat nic. Z ničeho přitom neplyne, jak žalovaný posuzoval, zda žalobce na území Ukrajiny před vypuknutím válečného konfliktu skutečně nepobýval, resp. zda pobýval nebo byl usazený v Polské republice. Takové posouzení přitom bylo nasnadě již z důvodu, že žalobce jako poslední bydliště před odjezdem do ČR ve své žádosti uvedl adresu „S. x, Ch., X UKR“, tedy město v X Ukrajině, nikoliv v Polsku. Bylo tak zřejmé, že mohl být osobou pobývajícím před vypuknutím válečného konfliktu na území Ukrajiny.
54. Krajský soud je proto toho názoru, že žalovaný v projednávané věci nedostatečně posoudil, zda žalobce splňuje podmínky dle čl. 2 odst. 1 rozhodnutí Rady EU č. 2022/382, tedy zda je ukrajinským státní příslušníkem pobývajícím na Ukrajině před 24. únorem 2022, či nikoliv. Vzhledem k tomu, že žalovaný nehodnotil, zda žalobce v době před vypuknutím válečného konfliktu skutečně pobýval na území jiného státu, či na území Ukrajiny, považuje krajský soud i v tomto ohledu napadené rozhodnutí za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Není-li postaveno najisto, zda je žalobce osobou, na kterou se povinně vztahuje rozhodnutí Rady EU č. 2022/382, nelze napadené rozhodnutí přezkoumat v rozsahu uplatněných žalobních bodů.

IV. Závěr a náklady řízení

55. Na základě shora uvedeného dospěl krajský soud k závěru, že žaloba je důvodná. S ohledem na zjištěné vady řízení spočívající v nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů proto dle

§ 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s., přikročil ke zrušení napadeného rozhodnutí a věc žalovanému v souladu s § 78 odst. 4 s. ř. s. vrátil k dalšímu řízení.

56. Krajský soud pro další řízení ukládá žalovanému, aby v souladu s výše uvedenými závěry znovu posoudil, zda žalobce splňuje podmínky dle čl. 2 odst. 1 rozhodnutí Rady EU č. 2022/382. Zohlední přitom, že dle judikatury správních soudů nelze nesplnění daných podmínek dovozovat pouze ze skutečnosti, že žalobce byl v rozhodné době držitelem víza v jiném státě. V případě, že dopěje k závěru, že tyto podmínky žalobce nesplňuje, vyloží obsah a význam užitého neurčitého právního pojmu *důvod hodný zřetele* ve smyslu § 10 odst. 3 zákona o dočasné ochraně. Tento následně aplikuje na zjištěné okolnosti případu, zejména na žalobcem tvrzenou skutečnost, že v případě odnětí dočasné ochrany může být vystaven povolání do armády a přímé účasti v bojových operacích z důvodu dlouhodobého ozbrojeného konfliktu Ukrajiny s Ruskou federací. Teprve v případě, kdy žalovaný dospěje k závěru o tom, že v projednávané věci důvod hodný zřetele není dán, může dle uvedeného ustanovení zákona o dočasné ochraně přistoupit k odnětí dočasné ochrany udělené žalobci.
57. O náhradě nákladů řízení rozhodl krajský soud podle § 60 odst. 1, věty první s. ř. s. Žalovaný neměl v řízení úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení.
58. Pokud jde o procesně úspěšného žalobce, v jeho případě jsou náklady řízení představovány odměnou advokáta. Náklady zastoupení spočívají v odměně za 2 úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení, sepsí žaloby), tedy v částce 2 x 4 620 Kč [§ 7 bodu 5., § 9 odst. 5, § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)], a v paušální náhradě hotových výdajů za 2 úkony právní služby v částce 2 x 450 Kč [§ 13 odst. 4 téže vyhlášky]; celkem tedy 10 140 Kč. Jelikož zástupce žalobce nedoložil rozhodnutí o registraci k DPH (zástupce byl vyzván v rámci poučení o procesních právech ze dne 28. 2. 2025, č. j. 64 Az 1/2025-8), není odměna a náhrada hotových výdajů navyšována o sazbu této daně. Celkovou částku náhrady nákladů řízení ve výši 10 140 Kč je žalovaný povinen zaplatit žalobci do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho právního zástupce (§ 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, aplikovaného na základě § 64 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

České Budějovice 22. dubna 2025

JUDr. Tereza Kučerová v. r.
samosoudkyně